

2. Болдырев Н. Н. Концептуальная основа языка // Концептуализация мира в языке : коллектив. моногр. – Тамбов : Изд. дом ТГУ им. Г. Р. Державина, 2009. – С. 25–77. – (Когнитивные исследования языка. Вып. 4).
3. Виступи А. Меркель 2008–2011 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Reden/>

Семотюк Орест. Концептуальная метафора как механизм реализации когнитивной матрицы «Свой–Чужой» в политическом дискурсе (на примере выступлений А. Меркель). В статье исследуется механизм реализации когнитивной матрицы «свой–чужой» в политическом дискурсе. Утверждается, что оптимальной для такой реализации является концептуальная метафора, которая усиливает прагматическое влияние на аудиторию. Суть использования концептуальной метафоры в политическом дискурсе заключается в осмыслении периферийных концептов матрицы «свой–чужой» через другие концепты, которые являются более понятными для рядового носителя языка. В основе исследования лежит типология концептуальных метафор Дж. Лакоффа и М. Джонсона. Доказано, что использование концептуальной метафоры образует такую конфигурацию ядерных и периферийных концептов матрицы, которая указывает на принадлежность / непринадлежность политика в выгодном для него свете. В ходе анализа языкового материала установлено, что в своих выступлениях Ангела Меркель использует онтологическую, организационную и ориентационную метафоры, а также их разновидности: антропоморфную (источники: «физиология», «родство»), артефактную (источники: «здание», «мост», «механизм», «предметы быта») и природоморфную (источники: «животное», «растение») метафоры. Проанализированы основные средства вербализации концепта «POLITIK».

Ключевые слова: концептуальная метафора, когнитивная матрица, политический дискурс, вербализация.

Semotiuk Orest. Conceptual metaphor as a mechanism of cognitive matrix “Self-other” in the political discourse (based on speeches of A. Merkel). The article examines the implementation mechanism of cognitive matrix «self-other» in the political discourse. It is shown that the best way for this implementation is the conceptual metaphor, which enhances the pragmatic impact on the audience. The essence of using conceptual metaphor in the political discourse lies in the substitution of matrix «self-other» peripheral concepts through other concepts that are more understandable to the average native speaker. In this article the typology of conceptual metaphors by G. Lakoff and M. Johnson is used. It is shown that the use of conceptual metaphor makes such configuration of nuclear and peripheral matrix concepts that indicates affiliation / non affiliation of the politician in a favorable way for him. The analysis of research material shows that in her speeches Angela Merkel uses ontological, organizational and orientational metaphors and their varieties: anthropomorphic (source domain: «physiology», «relationship»), artifact (source domain: «building», «cities», «mechanism», «household items») and nature (source: «animal», «plant») metaphors. The main means of verbalization of the concept «POLITIK» were analyzed.

Keywords: conceptual metaphor, cognitive matrix, political discourse, verbalization.

Стаття подана до редколегії
01.04.2013 р.

УДК 81'37

Василь Старко

Дефініювання словника й моделі категоризації

У статті проаналізовано дефініції терміна *словник*, подані в науковій літературі, а саме розгорнуте визначення Ж. Рей-Дебов, що наближається до точної класичної дефініції, визначення П. ван Стеркербурга, яке стосується лише нескорочених одномовних словників, та сформульоване з позицій когнітивної лінгвістики квазівизначення авторства Д. Герартса. До розгляду залучено словники нових типів. Установлено, що словники, аналізовані в сучасних працях, становлять природномовну категорію. Класична ж дефініція потребуватиме утворення певною мірою штучної категорії словників.

Ключові слова: словник, дефініція, категоризація.

Постановка наукової проблеми та її значення. Дефініції наукових понять тісно пов'язані з особливостями категоризації світу. Здобуті про зовнішній світ знання впливають на зміст і межі пропонованих у науці дефініцій. Дослідженню наукових дефініцій, а надто їх розвитку, присвячено

досить великий масив літератури. Спроби проаналізувати поняття «словник» – основний термін лексикографії – й подати його визначення зроблено в працях [1–6]. Одним із маловивчених аспектів залишається дефініція словника з урахуванням нових типів словників. У статті цю проблему висвітлено на прикладі англійського терміна *dictionary*, що розглядається як артефактна категорія.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Насамперед цікавитиме зв'язок визначення вказаного поняття з моделями категоризації. Річ у тім, що традиційній, класичній моделі категоризації, побудованій на наборі неодмінних і сукупно достатніх ознак, відводять сферу фахової мови, мови науки. Модель передбачає наявність чітких меж між категоріями й однорідність (однакову виділеність) членів категорії в її межах. Натомість природні моделі (прототипова, родинних подібностей, екземплярна) ліпше надаються до опису поточного слововжитку, щоденного мовлення. Природні категорії мають нечіткі межі, існують перехідні випадки, а члени категорії нерівноцінні – одних уважають яскравими, типовими представниками, а інших – менш репрезентативними.

Артефактні категорії особливі тим, що основною їхньою ознакою є функція, призначення, а фізична реалізація відіграє другорядну роль. Наприклад, столи можуть набувати найрізноманітніших форм і бути зроблені з геть неподібних матеріалів, а проте їх зараховують до тієї самої категорії на основі спільності функції. Наповнення артефактної категорії залежить не лише від самого концепту, а й від «сусідніх» концептуальних категорій, а також від структури позамовної дійсності.

У межах статті немає змоги охопити значну кількість дефініцій, тому зосередимо увагу на основних. Насамперед завважимо справжній парадокс: лексикографи й металексикографи (дослідники лексикографії) уникають давати визначення терміну *словник*.

У своїй знаменитій книзі про лексикографію [4] (український переклад [1]) досвідчений американський словникар С. Лендау завважує, що термін *словник* уживають із комерційною метою, позначаючи ним посутньо енциклопедичні довідкові видання із різних галузей життя (не лише науки), організовані за абеткою. С. Лендау протиставляє словники енциклопедіям за відомою формулою: словники – переважно про слова, енциклопедії – про речі. Звідси й відмінність у словникових дефініціях та енциклопедичних статтях. Проте існують і перехідні випадки. І справа не тільки в тому, що жоден тлумачний словник не може обійтися без певної частки енциклопедичної інформації, а в енциклопедичних словниках подекуди мусять подавати суто лінгвістичні дані. Згадана опозиція є насправді шкалою, що засвідчує навіть така міжмовна термінологічна відмінність: *encyclopedic dictionary* – це переважно словник мови із систематичним поданням енциклопедичної інформації (в окремих енциклопедичних статтях чи зонах загальнономовних статей) [2, с. 31], тоді як *енциклопедичний словник* – переважно абетково організована енциклопедія, яка подає інформацію про речі (в коротшій формі, ніж енциклопедія).

С. Лендау відмовляється дати визначення словнику через те, що словники надто різноманітні. Однак він окреслює основні риси типового словника: «словник – це текст, що описує значення слів, часто ілюструє вживання їх у контексті й зазвичай подає вимови. Словники в традиційній книжковій формі здебільшого подають слова в абетковому порядку» [1, с. 21].

С. Лендау та інші дослідники лексикографії схильні протиставляти одномовний тлумачний словник іншим видам лексикографічних праць: тезаурусам (*thesauri*), лексиконам (*vocabularies*), глосаріям (*glossaries*). Тлумачні словники англійської мови не визначають їх через *dictionary*. Очевидно, у свідомості носіїв англійської мови *dictionary* надто тісно прив'язаний до прототипового словника – одномовного тлумачного. В українській традиції поняття «словник» охоплює й перелічені специфічні типи, що засвідчують і тлумачення в словниках. Це може бути пов'язано із пізнішим часом появи першого повноцінного тлумачного словника в українській культурі та надзвичайно важливою роллю, яку словник такого типу відіграє в англійській та американській культурах.

Від словника слід відрізнити покажчик (*index*), який має несамостійну природу, прив'язаний до тексту, стосується тільки вибраних слів із нього й містить у правій частині лише номери сторінок. Конкорданс (*concordance*) також має похідну природу: він зазвичай уміщає всі слова (з наведеними контекстами) певного тексту чи корпусу текстів [2]. В обох випадках списки заголовних одиниць сприймаються як відсилання до певного набору текстів. Енциклопедії, як уже було зазначено, відрізняються насамперед предметом опису (позамовні реалії, а не мовні одиниці) та статусом заголовних

слів – вони виконують лише роль точок доступу до фрагментів описуваної дійсності, а не об'єктами опису. Реєстр енциклопедій становлять переважно іменники, загальні й власні назви.

Сучасне поняття словника має широкий екстенціонал і складний інтенціонал, що й спричинює труднощі дефініювання: надто вузьке визначення не охопить всіх типів словників, а надто загальне стосуватиметься й інших подібних видань [2, с. 8]. Чи не найкращу дефініцію словника в термінах класичної моделі категоризації подала французька дослідниця Ж. Рей-Дебов [5, с. 20–27] (переклад подаємо за працею [2]): 1) список (фр. *suite*) окремих графічних повідомлень (фр. *messages*); 2) книга, призначена для консультування; 3) книга, яка має дві структури, інколи лише одну; 4) одиниці покласифіковано за формою чи змістом; 5) мовна природа об'єктів, про які подається інформація; 6) експліцитно дидактичний характер інформації; 7) подання інформації про знаки; 8) реєстр відповідає наперед визначеному набору і є структурованим, якщо не вичерпним. Перші дві ознаки вказують на те, що словник складається зі словникових статей, кожна в окремому абзаці, і що він слугує для довідок, а не для читання. Завважмо, що вже найперша постульована ознака, хоча й корисна в більшості випадків для відмежування словників від текстів для читання, вилучає із екстенціоналу поняття так звані *pictorial dictionaries* – словники в малюнках, впорядковані тематично. Друга ознака є ключовою, на нашу думку, позаяк вона стосується функції, основної вирізняльної ознаки артефактної категорії. Третя ознака стосується макроструктури (реєстру, сформованого за певними критеріями) та мікроструктури (наповнення статей) словника. Без макроструктури словник уявити важко, однак існують словники без *лексичної макроструктури* – ті ж самі словники в малюнках, наприклад. Якщо ж словник складається лише зі списку лексичних одиниць (орфографічний словник, інверсійний словник тощо), то мікроструктуру подано синтетично, тобто невіддільно від реєстру: до неї належить написання (неодмінний елемент лексичного словника), наголос тощо. Четверта ознака вказує на неодмінно наявний спосіб упорядкування словникових одиниць. Абеткове впорядкування стало настільки яскраво вираженою рисою словників, що в наївній свідомості з ним пов'язувано цілий жанр словників як такий. Проте сучасні онлайн-словники використовують пошуковий інтерфейс і впорядкування втрачає своє значення. П'ята ознака вказує на те, що реєстрові одиниці мають мовну природу. Здебільшого цими одиницями є слова, хоча дискусії про визначення цього поняття не привели до консенсусного розуміння. Формулювання цієї ознаки вкрай важливе, бо від нього залежить, чи охопить дефініція, наприклад, словники прислів'їв, крилатих виразів і цитат. Ці одиниці не належать до мови в структуралістському розумінні, однак вони видобуваються з пам'яті як цілісні одиниці символічної природи. З другого боку, є словники, у яких заголовними одиницями виступають менші за слово сутності – зв'язані морфеми чи склади в словниках рим. До проблемних відносять і словники власних імен: ідеться про особливий тип знаків, і такі словники можуть подавати суто мовну інформацію про власні імена (парадигму відмінювання, наголос, походження тощо), а можуть подавати енциклопедичні дані про носіїв цих імен. Шоста ознака відбиває той факт, що словники призначені для самонавчання, знайдення потрібної інформації. Сьома ознака відрізняє словник від енциклопедії: дані, вміщені в статтях словника, стосуються заголовної одиниці, яку розглядають головню як мовний знак чи низку мовних знаків (хоча можуть містити й певну енциклопедичну інформацію), а енциклопедії розглядають насамперед позамовні об'єкти, позначені реєстровими одиницями (і можуть інколи зачіпати деякі мовні аспекти цих одиниць). Нарешті, восьма ознака відбиває певною мірою ідеалістичне уявлення авторки про закритість мовної системи. Лексикографи визнали, що охопити всі лексичні одиниці цілої мови чи її різновидів (фахова мова, сленг тощо) неможливо в принципі: по-перше, мова постійно еволюціонує, а по-друге, критерії включення нечіткі. Складно говорити про «репрезентативність» словника, бо невідомі параметри моделі.

Ж. Рей-Дебов завершує свій розгляд дефініцією, у якій деякі аспекти все-таки не представлено: «Словник – це дидактична книга, яка описує (загалом структурований) набір мовних елементів і представляє їх як окремі й впорядковані одиниці, даючи в такий спосіб змогу довідуватися з них інформацію. Після елементів – від літер до елементів завдовжки понад речення – зазвичай ідуть абзаци (з двома структурами чи лише однією). Інформація – імпліцитна (одна структура) чи експліцитна (дві структури) – подається за наперед визначеною програмою й завжди хоча б частково стосується знака; в експліцитній інформації, яка, здається, стосується лише референта, наявність дефініції сприймається як інформація про знак» [5, с. 27]. Ця дефініція сформульована в досить за-

гальних термінах, щоб охопити найрізноманітніші словники, однак вона може стосуватися й покажчиків та конкордансів.

П. ван Стеркенбург [6] відкидає ідею дефініції, яка б охоплювала усі типи словників, як ілюзорну й натомість прагне подати класичну дефініцію прототипового словника, а саме одномовного тлумачного, за трьома типами критеріїв: формальними, функційними й змістовими. За цими критеріями автор зараховує паперові й електронні словники, які вирізняються наявністю гіперпосилань та інших типів інформації (аудіо й відео), до однієї категорії й формулює таке визначення: «Прототиповий словник має форму статичного (книга) чи динамічного продукту (е-словник) із серединною структурою, яка встановлює зв'язки між різними компонентами (е-словник) і зазвичай структурована абетково (книга). Це довідкова праця, яка має на меті зафіксувати лексику мови, щоб надати користувачеві знаряддя, з яким він легко може знайти інформацію, потрібну для витворювання й розуміння рідної мови. Словник також виконує функцію охорони чистоти мови, мовних стандартів та моральних й ідеологічних цінностей, бо в ньому закладений вибір, наприклад, щодо слів, які належить описати. Стосовно змісту він переважно подає інформацію про написання, форму, значення, вжиток слів та усталених сполук» [6, с. 8]. Ця дефініція стосується лише тих електронних словників, які є «збагаченою» копією традиційних. Вона стосується лише найбільших нескорочених словників мови, які мають найвищий мовний авторитет, й залишає поза своїми межами всі інші одномовні тлумачні словники. Очевидно, словники, що задовольняють цю дефініцію, слугують не так прототипом, як ідеалом для лексикографів і пересічних носіїв англійської мови.

У фундаментальній тритомовій енциклопедії лексикографії (1989–1991 рр.) лише одна стаття торкається питання дефініції словника [3]. Її автор, Д. Герартс, є одним із провідних когнітивних лінгвістів і підходить до проблеми саме з позицій цього напрямку. Він розглядає одномовні тлумачні словники в ширшому ракурсі й слушно стверджує, що «дотеоретичне» (pretheoretical) поняття такого словника немає строгого визначення, тобто є неklasичним. Під дотеоретичним мається на увазі тодішнє вживання терміна *monolingual dictionary* в науковій літературі, яке багато в чому спиралося на поточний мовний вжиток і яке дослідник зводить до «прототипової» категорії із градацією репрезентативності. Прототиповий словник є «радіше одномовний, ніж багатомовний, подає радше мовну, ніж енциклопедичну інформацію, містить насамперед семасіологічні, а не ономасіологічні чи несемантичні дані, подає опис літературної мови, а не обмежених чи маркованих різновидів мови та має радше педагогічне, ніж критичне чи наукове призначення» [3, с. 293–294]. Чіткі межі, стверджує автор, існують переважно навколо цієї прототипової, центральної частини категорії, а зовнішні межі можуть виявитися розмитими. Далі бельгійський дослідник формулює передбачення, що коли така дефініція з'явиться, то заданий нею спеціальний термін не буде цілком ідентичний чи коекстенсивний із дотеоретичним поняттям [3, с. 287]. По суті, йдеться про те, що лінгвісти-теоретики можуть вивести спеціальний термін *monolingual dictionary*, штучно (й, можливо, великою мірою довільно) задавши його межі й надавши йому природи класичного поняття, зручного для наукового вжитку. За такий крок (зрештою, він досить поширений у науці) доведеться заплатити певну ціну: утворена дефініція буде розводити по різних категоріях деякі словники, які традиційно вважаються належними до однієї категорії. Відтак штучна наукова категорія може набути вищого, нормативного статусу, а довідкові видання, які залишаться поза її межами, почнуть сприйматися як «несправжні» словники.

Ситуацію ускладнює й те, що ознаки прототипового словника можуть самі виявляти прототипові ефекти. Такою є, зокрема, ознака *monolingual*: перехідними випадками можуть бути, наприклад, словники, які пояснюють, скажімо, сленг чи лексику давнього історичного зрізу мови в термінах сучасної літературної мови, або ж діалектні словники, адже межа між діалектом і мовою у деяких випадках хистка. Регіональні варіанти теж проблематичні. Наприклад, словники контрастної лексики британського й американського варіантів англійської мови важко з певністю зарахувати до одномовних чи двомовних. Щоб сформулювати наукове, металексикографічне поняття одномовності, доведеться, знову ж таки, провести нові межі категорії й переформулювати саме поняття. Від часу публікації статті Д. Геерартса загальноприйнятої класичної «теоретичної» дефініції сформульовано не було, тому спостереження цілком можна екстраполювати на теперішній стан науки.

Повищий аналіз ґрунтовних спроб дефініювати поняття словника увиразнює складність завдання. Цілком усталене вживання терміна *dictionary* в сучасних наукових працях не надається до класичного визначення через набір неодмінних і достатніх ознак. Воно має ознаки природної категорії із

вираженим центром і периферією, є й перехідні випадки. Поява нових форм реалізації словників робить застарілими раніше подані дефініції. Наприклад, відеословник жестової мови може складатися із коротких відеозаписів, які ілюструють жест для окремих слів та подають написання відповідного слова. До нетипових, перехідних випадків належать також списки лексикографічної природи у формі частини книги (у навчальних виданнях їх інколи називають «словничками»); матеріали до словника (можуть не мати назви й закінченого вигляду); так і не оформлені в словник картотеки. Важко втиснути в традиційні межі й онлайніві словники. Якщо творці такого словника не подають на сайті списку ресстрових одиниць, то користувач послуговується тільки пошуковою формою й бачить на екрані лише знайдені статті. У такому разі спосіб упорядкування не лише невідомий, а й нерелевантний. Онлайніві словники динамічні, а тому можуть бути не лише неповними, а й далекими від завершення, хоча доступними для користування. Тут постає питання з розряду *sorites paradox*: скільки статей повинен мати динамічно створюваний довідковий онлайнівий ресурс, щоб називатися словником? Онлайніві словники можуть укладати самі користувачі, тобто відбувається цілковите переосмислення ролі користувача й укладача (якщо він узагалі є).

На наше переконання, електронні словники, призначені для машинного користування (як-от у системах перевірки орфографії), становлять окрему категорію, відмінну від словників, створених для людей. Підставою служить відмінність функцій: довідкова функція в одному випадку й забезпечення роботи комп'ютерної системи в другому.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Отже, сучасне поняття словника відповідає природним моделям категоризації. Різні типи словників мають різний статус у межах цієї категорії, що пов'язано, зокрема, з культурними чинниками. Теоретична дефініція словника має бути сформульована в термінах класичної моделі категоризації, однак вона неодмінно проведе межі, які будуть певною мірою штучними. Визначальною ознакою словника як артефактної категорії є його функція, призначення. За цією ознакою слід розмежовувати словники для людей і словники для машинного користування. У перспективі варто глибше дослідити можливість теоретичного опису словників за типами.

Джерела та література

1. Лендау С. Словники: мистецтво та ремесло лексикографії / С. Лендау; [пер. з англ. О. Кочерга]. – К.: К.І.С., 2012. – 480 с.
2. Béjoint H. Modern Lexicography: An Introduction / H. Béjoint. – Oxford; New York: Oxford University Press, 2000. – 276 p.
3. Geeraerts D. Principles of monolingual dictionaries / D. Geeraerts // Wörterbücher / Dictionaries / Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie / An International Encyclopedia of Lexicography / Encyclopédie internationale de lexicographie / [Ed. by F. J. Hausmann et al.]. – Berlin; New York: Walter de Gruyter, 1989. – Vol. I. – P. 287–296.
4. Landau S. I. Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography / S. I. Landau. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 477 p.
5. Rey-Debove J. Etude linguistique et sémiotique des dictionnaires français contemporains / J. Rey-Debove. – The Hague: Mouton, 1971. – 329 p.
6. Sterkenburg P. G. J. van. 'The' dictionary: Definition and history / P. G. J. van Sterkenburg // A practical guide to lexicography / [ed. by P. G. J. van Sterkenburg]. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Pub., 2003. – P. 3–17.

Старко Василий. Дефинирование словаря и модели категоризации. В статье проанализированы дефиниции термина *словарь*, представленные в научной литературе, в частности развернутое определение Ж. Рей-Дебов, которое приближается к строгой классической дефиниции, а также две попытки определить понятие несокращенного толкового словаря: Пита ван Стеркербурга и Д. Герартса. Показано, что дефиниции, исходящие из классической модели категоризации, неспособны очертить понятие не только словаря вообще (и охватить, таким образом, все разнообразие словарей), но даже и отдельного типа (большой толковый словарь). Д. Герартс различает дотеоретическое и собственно теоретическое понятие словаря. Первое, показывает он, соответствует «прототипической» модели категоризации, которой свойственна неравноценность членов категории и нечеткость границ. Второе еще надлежит сформулировать. Для этого надо построить определение словаря (или типа словаря) в виде набора необходимых и достаточных признаков (классическая дефиниция). Такое определение неизбежно проведет новые границы категории и будет в некоторой степени искусственным. Привлеченные примеры новых типов словарей в целом подтверждают эту идею.

Ключевые слова: словарь, дефиниция, категоризация.

Starko Vasyl. Defining the Dictionary and Models of Categorization. The article analyzes the definitions of the term *dictionary* found in scholarly literature, in particular an extensive definition given by Josette Rey-Debove, which comes close to a strict classical definition, as well as two attempts to define a monolingual dictionary, one by Piet van Sterkenburg and the other one by Dirk Geeraerts. The author shows that the definitions built on the classical model of categorization are unable to delineate the concept of the dictionary as such (this would require covering the entire variety of dictionaries) or even one specific time (a large monolingual dictionary). Geeraerts makes a distinction between a pretheoretical and theoretical concept of the dictionary. He shows that the former fits with the «prototypical» model of categorization, which includes members with different status and has blurry edges. The latter is yet to be formulated. To this end, a definition of the dictionary (or a dictionary type) needs to build in the form of a set of necessary and sufficient features (a classical definition). This definition will inevitably draw new category borders and will be artificial to a certain extent. The author analyzes new types of dictionaries, and the analysis confirms the idea that the pretheoretical concept of dictionaries fits with models of natural categorization.

Key words: dictionary, definition, categorization.

Стаття надійшла до редколегії
27.02.2013 р.

УДК 81 1.111'373'27:519.765

**Aida Trotsiuk,
Oksana Yasinska**

Cybernetics is the Important Source of Modern English Lexical Replenishment

The article is dedicated to the research of cybernetics as the Source of Modern Lexical Replenishment. The paper presents a brief excursus into the history of cybernetics. It also introduces the essence of cybernetics, offering the most vivid definitions of the science, and touching the aspect of the development and origin of cybernetics, focusing the attention on its interrelation with cognitive linguistics. The highlight of the article is the statement that cybernetics can be seen as a powerful and efficient source of replenishment of the English lexicon.

Key words: cybernetics, cognitive linguistics, cognitology, cyberneologisms.

Statement of the problem and its significance. Relevance of the article is determined by the fact that cybernetics is the source of new modern lexicon replenishment. This is an extremely complex process, the content of which is largely determined by many aspects.

The objective of this article is to present a complex description of cybernetics as an important source of vocabulary replenishment in the English language, the study of the features of its origin, nature, function and interrelation with cognitive linguistics. This objective involves the following **tasks**:

- 1) to analyze linguists' views on the questions concerning cybernetics;
- 2) to consider and analyze interrelation of cybernetics and cognitive linguistics;
- 3) to determine the role of cybernetics as an important source of contemporary lexicon replenishment.

The subject matter of the study is the study of the interrelation of cybernetics and cognitive linguistics.

Scope of the study is cybernetics and cognitive linguistics.

The presentation of the basic material and reasoning of the study results. It is well known that cybernetics is the science of management of complex dynamic systems, the processes of collection, processing and transmission of information in living organisms and technical systems [1, p. 5]. The primary means of information processing are the modern electronic data processing machines (computers), which manage to perform a number of functions of human intellectual activity [2, p. 203].

The primary goal of cybernetics was the calculation of information, but then it has found its reflection in linguistics by establishing vocabularies on computer science and programming, Internet and applied linguistics.

One of the main tasks of applied linguistics is the improvement of electronic dictionaries that make work of linguists and translators easier by modern source of replenishment of the English language vocabulary. We believe that cybernetics can serve as a source of language neologisms, namely cyberneologisms that appeared as a need to identify new devices, phenomena, processes, which reflect the development